

"PRZEDWIOŚNIE", STEFAN ŻEROMSKI (fragm.)

Przeczytaj uważnie fragment powieści, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nim. Odpowiadaj tylko na podstawie tekstu i tylko własnymi słowami - chyba, że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

„Zjawił się komisarz rewolucyjny — o dziwo! — Polak z pochodzenia. Ten piorunem ustanowił nową władzę i zaprowadził nowe porządki. Tatarzy i Ormianie dali pokój walce, a jedni i drudzy na swój sposób wyzyskiwali sytuację. Przede wszystkim — znikły wszelkie towary. Pozamykano sklepy. Zabrakło żywności. Banki nie wydawały złożonych kapitałów i nie wypłacały procentów. Nikt nie dostawał pensji. Rugowano z mieszkań. Zapanowała ulica, robotnicy naftowi i fabryczni, czeladź sklepowa i domowa, marynarze. Było tam jednak stosunkowo spokojnie. Miasto stało właściwie brakiem rządu, a siłę swą czerpało z walki skłóconych plemion. Ludność niezamożna upajała się mityngami, mowami i wywracaniem wszystkiego na nice.

1. Na podstawie fragmentu opisz, jak wygląda rewolucja w Baku.

2. Wypisz z fragmentu trzy przykłady określeń wartościujących. Czemu one służą?

Określenie wartościujące	Funkcja

Zapoznaj się z poniższym fragmentem powieści Żeromskiego.

"Nieraz okropne moskiewskie wyzwisko z warg jego zlatywało. Zaczynał drwić z tych przybyszów. Wskazywał ich matce z nienawiścią, z tą nową, nowomodną nienawiścią, jakiej nigdy przedtem w jego sercu nie było. Mówił, że to jest kał Rosji. Mówił, że czeluść otwarta tego statku to jest jak gdyby otwór kiszki odchodowej wielkiego carstwa. Uciekinierzy! Uchodźcy! Burżuje! Dają oto drapak z ojczyzny. Zmiatają — urzędnicy, dygnitarze, panowie, wielcy magnaci i podmagnatki, kupcy, przemysłowcy, chłopci, popi i oficerowie. Władcy niedawni, czynodrały, stupajki, wszelkie ciemne indywidua w najdziwaczniejszych ubraniach i resztkach mundurów."

AA 3. Na podstawie analizy ukształtowania językowego załączonego fragmentu, scharakteryzuj stosunek Baryki do rewolucji.

4. Zapoznaj się z przytoczonym tekstem.

" Znajdujemy się obecnie w punkcie styku dwóch ogromnych rewolucji. Z jednej strony biologowie rozszyfrowują tajemnice ciała człowieka, a w szczególności mózgu i ludzkich uczuć. Z drugiej – informatycy dają nam niespotykaną moc przetwarzania danych. Gdy rewolucja biotechnologiczna połączy się z rewolucją technologiczno- informacyjną, wówczas stworzy algorytmy oparte na big data, które będą mogły obserwować i rozumieć moje uczucie, dużo lepiej niż ja sam." Y. N. Harari, 21 lekcji na XXI wiek,

Wskaż, na czym polega różnica w sposobie ujęcia wizji rewolucji. Odwołaj się do wcześniejszego fragmentu "Przedwiośnia" oraz do załączonego fragmentu "21 lekcji na XXI wiek".

5. Zapoznaj się z załączonym obrazem. Czy wizja rewolucji w powieści Żeromskiego "Przedwiośnie" jest taka sama, jak na obrazie Eugeniusza Delacroixa "Wolność wiodąca lud na barykady"? Zajmij stanowisko i uzasadnij je, odwołując się do obu dzieł.

6. W powieści Żeromskiego pojawia się wizja szklanych domów. Przedstaw koncepcję tej rewolucji naukowej i określ, jaką pełni funkcję w powieści.

7. O jaki kontekst możesz poszerzyć odczytanie motywu rewolucji w "Przedwiośnie"? Wybierz jeden w wymienionych i omów: historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, polityczny, filozoficzny, literacki, religijny, biblijny lub mitologiczny.

8. Wymień skutki, jakie przyniosła rewolucja dla Baryki i jego matki.

9. Zinterpretuj tytuł "Przedwiośnie" w kontekście problematyki utworu.
